

**GHID PRACTIC PENTRU BENEFICIARIII PROIECTELOR CU FINANȚARE DIN FONDURI
EUROPENE STRUCTURALE ȘI DE INVESTIȚII
ÎN VEDEREA PREVENIRII APARIȚIEI NEREGULILOR/FRAUDELOR**

Iunie 2015

Acest *Ghid practic* face parte din proiectul *Effective coordination of control systems for preventing fraud with Structural Funds in New EU Member States*, implementat de Institutul pentru Politici Publice (IPP) și finanțat prin programul HERCULE III – 2014 – LEGAL TRAINING AND STUDIES al Oficiului European pentru Luptă Anti-Fraudă din cadrul Comisiei Europene.

Ghidul se adresează în principal beneficiarilor de proiecte cu finanțare din fonduri europene (entități publice și private), scopul materialului fiind acela de a contribui cu informații și recomandări utile cu privire la asigurarea unei bune gestiuni financiare a fondurilor și măsuri de prevenire a apariției neregulilor și suspiciunilor de fraudă în managementul acestor finanțări.

Ghidul își propune să vină în completarea actualelor prevederi legislative care prevăd drepturile și obligațiile beneficiarilor de fonduri europene prevăzute în OUG nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene, respectiv în H.G. nr. 85/2011 privind normele metodologice de aprobare a Ordonanței cu modificările și completările ulterioare, cu exemple concrete de situații considerate nereguli potrivit reglementărilor legale în vigoare, sancționate cu corecții financiare, respectiv cu informații privind indicatorii de fraudă monitorizați în prezent de autoritățile cu rol de control în domeniu.

Autori:

Adrian Moraru, Coordonator proiect
Elena Tudose, Cercetător

Acest material este realizat cu sprijinul financiar al Uniunii Europene Hercule Programme III (2014-2020). Acest Program este implementat de către Comisia Europeană și a fost creat pentru protejarea intereselor financiare ale Uniunii Europene (pentru mai multe informații vă rugăm accesați:

http://ec.europa.eu/anti_fraud/aboutus/funding/index_en.htm).

Materialele proiectului reflectă exclusiv opiniile și punctele de vedere ale IPP, Comisia nefiind responsabilă față de orice formă de folosire a informațiilor.

Cu un total de **366.9 miliarde de euro alocate pentru perioada 2014 – 2020**, fondurile structurale și de investiții reprezintă în prezent mai mult de o treime din bugetul Uniunii Europene, direcționate către investiții durabile în statele membre, în condiții de gestionare eficientă și transparentă a fondurilor de către beneficiari. Pentru acest scop, Comisia Europeană s-a angajat într-un efort continuu de combatere a fraudei, corupției și a tuturor formelor de activitate ilegală care afectează interesele financiare ale Uniunii Europene. Sistemele de management și control dezvoltate de Statele Membre vizează prevenirea, detectarea și corectarea neregulilor, respectiv sancționarea fraudelor, în utilizarea acestor fonduri, iar riscurile de afectare a reputației beneficiarilor asociați cu suspiciuni de fraudă și corupție au crescut semnificativ față de perioada anterioară la toate nivelurile.

Suma totală alocată României pentru perioada 2014 – 2020 este de **28 miliarde de euro**, din care **21 miliarde de euro** sunt alocate programelor operaționale finanțate din fonduri structurale și **8 miliarde** vor reveni Programului Național de Dezvoltare Rurală.

Alocările financiare aferente fiecărui program sunt:

- **Programul Operațional Regional (POR): 6,47 miliarde euro**
- **Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM): 9,07 miliarde euro**
- **Programul Operațional Competitivitate (POC):**
 - *Regiuni mai dezvoltate* (București – Ilfov): **249 milioane euro**
 - *Regiuni mai puțin dezvoltate:* **1,08 miliarde euro**
- **Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA): 659 milioane euro**
- **Programul Operațional Capital Uman (POCU): 3,44 miliarde euro**
- **Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT): 0,3 miliarde euro**
- **Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR): 8 miliarde euro**

Din păcate, exercițiul financiar 2007 – 2013 a fost marcat de numeroase probleme în managementul fondurilor europene, care au dus până la suspendarea unora dintre Programele Operaționale și un volum masiv de *corecții financiare* aplicate beneficiarilor, care însumează, potrivit estimărilor Ministerului Fondurilor Europene, aproximativ 1 miliard de euro.

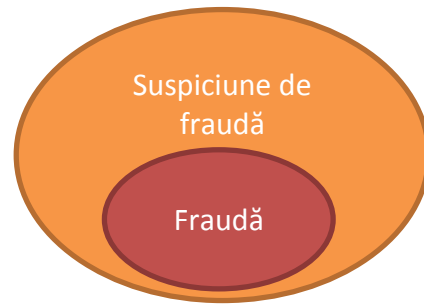
Repere cantitative referitoare la fenomenul *neregulilor* (sancționate prin corecții financiare) și al *suspiciunilor de fraudă* care au marcat perioada 2007 – 2013:

- Numărul total de contracte de finanțare semnate: **17.034 contracte**
- Numărul total de **corecții financiare** aplicate în proiectele cu finanțare din fonduri structurale: **2.977 note de constatare**
- Numărul de note de constatare soluționate pe cale administrativă: **495**
- Numărul total de **suspiciuni de fraudă** înregistrate pentru proiectele cu finanțare din fonduri structurale: **532 de la Autoritățile de Management și 686 la sesizarea din oficiu a Departamentului pentru Lupta Anti-fraudă**
- Numărul total de **sesizări de fraudă** formulate către organele de cercetare penală: **188 provenind de la Autoritățile de Management și 321 de la DLAF**

- Programul Operațional în cadrul căruia s-au aplicat cele mai multe note de

constatare: **POR – 1410**, urmat de POSDRU – 662, POS – Mediu – 363; POSCCE – 310, PODCA – 229, POAT – 3;

- Cea mai crescută incidență de corecții financiare raportat la nr. de contracte semnate: **POS Mediu – 76%**, urmat de: PODCA – 49%, POR – 29%, POSDRU – 16%, POSCCE – 5%, POAT – 2%;
- Cea mai crescută incidență de suspiciune de fraudă: **POS Mediu – 9% și PODCA – 9%**, urmat de POSDRU – 5%, POR – 2%, POSCCE – 2%, POAT – 1%;
- Cea mai crescută incidență de sesizare a organelor de urmărire penală, raportat la numărul de suspiciuni de fraudă înregistrate: **POSDRU – 65%**, urmat de POR – 37%, POS – Mediu – 34% și PODCA – 33%

Neregulă: orice abatere de la legalitate, regularitate și conformitate în raport cu dispozițiile naționale și/sau europene, precum și cu prevederile contractelor ori a altor angajamente legal încheiate în baza acestor dispoziții, ce rezultă dintr-o acțiune sau o inacțiune a beneficiarului ori a autorității cu competențe în gestionarea fondurilor europene, care a prejudiciat sau care poate prejudicia bugetul UE/bugetele donatorilor publici internaționali și/sau fondurile publice naționale aferente acestora printr-o sumă plătită necuvenit.

Corecție financiară: măsură administrativă luată de autoritățile competente care constau în excluderea de la finanțarea din fonduri europene și/sau fonduri publice naționale a cheltuielilor pentru care a fost constatată o neregulă;

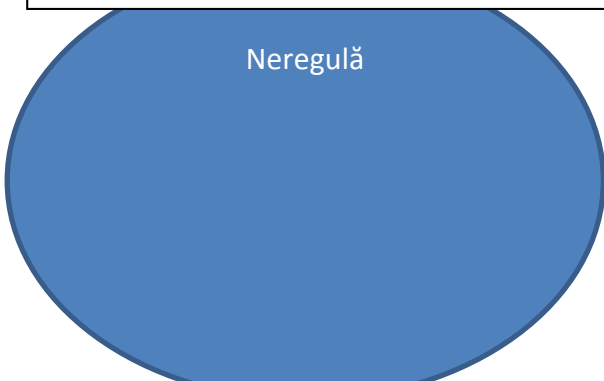
Suspiciune de fraudă (neregulă intenționată): o neregulă care determină inițierea unei proceduri administrative sau judiciare pentru a stabili existența unei intenții, în special de fraudă.

Fraudă: infracțiunea săvârșită în legătură cu obținerea ori utilizarea fondurilor europene și/sau a

Pe acest fond, Ghidul de față se dorește a fi un instrument care să sprijine viitorii beneficiari ai fondurilor europene în acest exercițiu financiar cu informații utile care să prevină apariția situațiilor de *nereguli* în managementul proiectelor și să elimine riscurile de aplicare a unor sancțiuni de tip *corecții financiare*.

În ceea ce privește *suspiciunile de fraudă*, este important ca beneficiarii să cunoască acei indicatori pe care autoritățile cu competențe de control îi verifică pentru a stabili potențialul de fraudă al unei nereguli.

DIFERENȚA ÎNTRE NEREGULĂ ȘI FRAUDĂ	DIFERENȚA ÎNTRE SUSPICIUNEA DE FRAUDĂ ȘI FRAUDĂ
Neregula este comisă <u>neintenționat</u> .	Suspiciunea de fraudă conține un element subiectiv de la început. Ca să fie suspiciune de fraudă trebuie să existe <u>o referire de aducere la cunoștință la parchet</u> sau să existe <u>un proces în instanță pe rol</u>
Frauda este o neregulă comisă <u>intenționat</u> .	Suspiciunea de fraudă devine fraudă numai după ce curtea de justiție dă sentința!

Cadrul legislativ național care reglementează protejarea intereselor financiare ale Uniunii Europene – prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor în utilizarea fondurilor europene

Nereguli care afectează interesele financiare ale UE:

- OUG nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora cu modificările și completările ulterioare;
- OUG nr. 47/2014 pentru modificarea și completarea OUG nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora
- HG nr. 875/2011 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a OUG nr. 66/2011 cu modificările și completările ulterioare
- HG nr. 261/2012 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor OUG nr. 66/2011

Infrațiuni care afectează interesele financiare ale UE:

- Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție

Obligații ale beneficiarilor de fonduri europene pentru prevenirea neregulilor/fraudelor:

Managementul eficient al proiectelor:

- Elaborarea și aplicarea de proceduri de management și control care să asigure corectitudinea utilizării fondurilor (*art. 3 din OUG nr. 66/2011*)
- În cazul în care un beneficiar de fonduri europene semnalează – ca urmare a activității proprii de management și control – o neregulă în gestiunea propriului său proiect, acesta are obligația raportării ei, în termen de 5 zile lucrătoare de la data identificării neregulii respective, către autoritatea cu competențe în gestionarea fondurilor europene cu care a încheiat contractul, indiferent dacă cheltuiala solicitată la plată i-a fost sau nu rambursată (*art. 29 din OUG nr. 66/2011*;
- Organizarea și exercitarea activității de control intern, control preventiv și de identificare și gestionare a riscurilor (*art. 4 din OUG nr. 66/2011*)

Prevenirea conflictului de interese:

- Beneficiarii nu au dreptul de a contracta servicii de consultanță de la persoane fizice/juridice care participă în procesul de verificare/evaluare a cererilor de finanțare (*art. 10 din OUG nr. 66/2011*)
- Beneficiarii persoane fizice sau juridice de drept privat nu au dreptul de a angaja persoane fizice sau juridice care

au fost implicate în procesul de verificare/evaluare a cererilor de finanțare în cadrul procedurii de selecție pe parcursul unei perioade de cel puțin 12 luni de la semnarea contractului de finanțare (*art. 13 din OUG nr. 66/2011*);

- Pe parcursul aplicării procedurii de achiziție, beneficiarii persoane fizice/juridice de drept privat au obligația de a lua toate măsurile necesare pentru a evita situațiile de natură să determine apariția unui conflict de interese, anume a situației în care există legături între structura acționariatului beneficiarului și ofertanții acestuia, între membrii comisiei de evaluare și ofertanți sau în cazul în care ofertantul câștigător deține pachetul majoritar de acțiuni în două firme participante pentru același tip de achiziție (*art. 14 din OUG nr. 66/2011*);

Prevenirea neregulilor în materie de achiziții publice:

În vederea prevenirii neregulilor în materia achizițiilor publice - de altfel, sursa cea mai mare de corecții financiare și cu potențial de a genera suspiciuni de fraudă – beneficiarii trebuie să cunoască și să evite comiterea unor abateri descrise în *Anexa* prevăzută în OUG nr. 47/2014.

A) Contracte a căror valoare este egală sau mai mare decât plafonul/pragul stabilit în legislația națională privind achizițiile publice pentru care există obligația publicării în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene

ANUNȚUL DE PARTICIPARE ȘI DOCUMENTAȚIA DE ATRIBUIRE

Tipul de abatere/neregula constatată:

1. Nepublicarea unui anunț de participare;
2. Divizarea artificială a contractelor de lucrări/produse/servicii;
3. Nerespectarea (de către autoritatea

contractanta) a termenului-limita de depunere a ofertelor sau a datei de primire a candidaturilor (din partea potențialilor ofertanți);

4. Potențialii ofertanți/candidați au la dispoziție un termen prea scurt pentru obținerea documentației de atribuire;
5. Nepublicarea prin erată a prelungirii termenelor de depunere a ofertelor sau a prelungirii termenului de primire a candidaturilor
6. Cazul în care nu se justifică atribuirea unui contract prin procedura de negociere cu publicarea prealabilă a unui anunț de participare
7. În cazul în care se organizează o procedură de atribuire în domeniul apărării sau al securității naționale pentru care se aplică prevederile Directivei 2009/81/CE/legislației naționale și nu este elaborată o justificare adecvată pentru nepublicarea unui anunț de participare
8. În anunțul de participare și/sau în documentația de atribuire nu sunt menționate criteriile de selecție și/sau criteriile de atribuire, după caz.
9. Prin anunțul de participare sau prin documentația de atribuire sunt stabilite criteriile de selecție/atribuire ilegale și/sau discriminatorii.
10. Criteriile de selecție nu sunt nici în legătură și/sau nu sunt proporționale cu obiectul contractului.
11. Specificații tehnice discriminatorii
12. Definirea insuficientă a obiectului contractului

EVALUAREA OFERTELOR

Tipul de abatere/neregula constatată:

1. Modificarea criteriilor de selecție după deschiderea ofertelor, determinând selectarea incorectă a unui participant
2. Modificarea criteriilor de selecție după deschiderea ofertelor, determinând respingerea incorectă a unui participant
3. Evaluarea ofertelor pe baza unor criterii de selecție sau atribuire ilegale
4. În timpul evaluării nu sunt respectate principiile transparenței și al tratamentului egal

5. Modificarea unei oferte în cursul evaluării
6. Negocierea în cursul procedurii de atribuire
7. Procedura de negociere cu publicarea prealabilă a unui anunț de participare, în urma căreia condițiile enunțate în anunțul de participare sau în documentația de atribuire au fost modificate substanțial
8. Respingerea unei oferte cu preț neobisnuit de scăzut
9. Conflictul de interese

IMPLEMENTAREA CONTRACTULUI

Tipul de abatere/neregula constatată:

1. Modificarea substanțială a contractului în raport cu anunțul de participare sau cu documentația de atribuire
2. Reducerea obiectului contractului
3. Atribuirea de contracte de lucrări/servicii/bunuri suplimentare (dacă o astfel de atribuire constituie o modificare substanțială a condițiilor inițiale ale contractului, fără o procedură competitivă în cazul în care nu au fost respectate următoarele condiții):
 - o situație de urgență care rezultă dintr-un eveniment imprevizibil;
 - o circumstanță neprevăzută în cazul lucrărilor, serviciilor sau bunurilor suplimentare.
4. Lucrări sau servicii suplimentare a căror valoare depășește limita fixată de dispozițiile legale aplicabile

B) Contracte a căror valoare este sub plafonul/pragul stabilit, conform legislației în vigoare, pentru publicarea în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene

În conformitate cu prevederile legislației europene și ale jurisprudenței Curții Europene de Justiție în cazul contractelor pentru care aplicarea directivelor din domeniul achizițiilor publice nu este obligatorie sau este parțial obligatorie și se constată abateri de la aplicarea prevederilor legislației naționale în domeniul achizițiilor publice autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene/structurile de control aplică reducerile procentuale/corecțiile financiare prevăzute la lit. a).

PARTEA a 2 a - Contracte încheiate de beneficiarii privați de fonduri europene, care nu au calitatea de autoritate contractantă conform legislației în vigoare, dar care au obligația respectării prevederilor unor ghiduri/instrucțiuni privind achizițiile, în situația în care acestea sunt parte integrantă din contractul/acordul/ordinul/decizia de finanțare sau a Ordinului ministrului afacerilor europene nr. 1.050/2012

Tipul de abatere/neregula constatată:

1. Nerespectarea cerințelor privind asigurarea unui grad adecvat de publicitate și transparență;
2. Contracte de achiziții (acte adiționale) pentru bunuri, lucrări sau servicii suplimentare, atribuite fără competiție adecvată, în absența unei urgențe imperative rezultate din evenimente imprevizibile sau în absența unor circumstanțe neprevăzute
3. Aplicarea unor criterii de calificare și selecție și/sau a unor criterii de atribuire (factori de evaluare) nelegale
4. Încălcarea principiului tratamentului egal

PARTEA a 3 a - Contracte încheiate de beneficiarii privați de fonduri europene, care nu au calitatea de autoritate contractantă conform legislației în vigoare, dar care au obligația respectării prevederilor Ordinului ministrului fondurilor europene nr. 1.120/2013

Tipul de abatere/neregula constatată:

1. Nerespectarea cerințelor privind asigurarea unui grad adecvat de publicitate și transparență la publicarea procedurii simplificate
2. Nerespectarea cerințelor privind asigurarea unui grad adecvat de publicitate și transparență la desemnarea câștigătorului;
3. Nerespectarea cerințelor privind asigurarea unei bune gestiuni financiare cu aplicarea principiilor economicității, eficacității și eficienței.

Prevenirea incidenței suspiciunilor de fraudă:

În privința **fraudelor în contractele de achiziții publice** există **16 sisteme de fraudare comune** (cu indicatorii aferenți) prevăzute în Ghidul COCOF, respectiv în HG nr. 875/2011:

- ✓ Corupție – mită și comisioane ilegale
- ✓ Nedeclararea conflictelor de interese
- ✓ Practici de cooperare secretă (depunerea de oferte de curtoazie, abținerea de la participare, rotația ofertelor, împărțirea piețelor)
- ✓ Oferte discrepante
- ✓ Manipularea specificațiilor
- ✓ Divulgarea datelor referitoare la licitații
- ✓ Manipularea ofertelor
- ✓ Atribuire nejustificate unui singur ofertant
- ✓ Fragmentarea achizițiilor
- ✓ Combinarea contractelor
- ✓ Stabilirea incorectă a costurilor
- ✓ Manipularea prețurilor
- ✓ Neîndeplinirea specificațiilor contractului
- ✓ Facturi false, duble sau cu prețuri excesive
- ✓ Furnizori de servicii fictivi
- ✓ Substituția produsului

Pentru a evita situațiile în care autoritățile cu competențe de control formulează suspiciuni de fraudă, beneficiarii trebuie să evite oricare dintre practicile de mai jos care se constituie în *indicatori de fraudă*, conform prevederilor HG nr. 875/2011:

✓ **Corupție – mită și comisioane ilegale**

Indicatori: tratamentul favorabil nejustificat acordat unui contractant de către un responsabil pentru contractare într-o perioadă de timp

✓ **Nedeclararea conflictelor de interese**

Indicatori:

- Favorizarea inexplicabilă sau în mod excepțional a unui anumit contractant sau vânzător;

- Acceptarea continuă a unor lucrări la prețuri ridicate și de calitate scăzută;
- Responsabilul pentru contractare nu depune sau nu completează declarația privind conflictele de interese;
- Responsabilul pentru contractare refuză predarea responsabilităților legate de contractul în cauză și preluarea altor atribuții similare;
- Responsabilul pentru contractare efectuează o activitate paralelă.

✓ **Practici de cooperare secretă**

Indicatori:

- Oferta câștigătoare are un preț prea mare în raport cu estimările de costuri, listele de prețuri publicate, lucrările sau serviciile similare sau mediile la nivel de industrie și prețurile de piață corecte;
- Toți ofertanții mențin prețuri ridicate;
- Prețul ofertelor scade atunci când la licitație se alătură un ofertant nou;
- Rotația ofertanților câștigători în funcție de regiune, tip de activitate, tip de lucrări;
- Ofertanții respinși sunt angajați ca subcontractanți;
- Configurație anormală a ofertelor (ex: oferte separate de procentaje exacte, oferta câștigătoare este cu puțin sub pragul de preț acceptat, se încadrează exact în bugetul alocat, este prea mare, prea apropiată, diferența este excesivă, sumele sunt rotunjite, incomplete etc.)
- Legături aparente între ofertanți, cum ar fi adrese, angajați sau numere de telefon comune;
- În oferta contractantului sunt incluși subcontractanți aflați în competiție pentru contractul principal;
- Contractanții calificați se abțin de la depunerea unei oferte și devin subcontractanți, sau ofertantul cu cel mai scăzut preț se retrage și devine subcontractant;
- Unele societăți licitează întotdeauna una împotriva celeilalte, în timp ce altele nu o fac niciodată;

- Ofertanții respinși nu pot fi localizați pe internet sau în nomenclatoarele de societăți, nu au adrese (sunt societăți fictive)

✓ **Oferte discrepante**

Indicatori:

- Oferta pentru anumite activități pare a fi scăzută;
- După atribuirea contractului au loc modificări sau eliminări ale cerințelor privind activitățile;
- Activitățile pentru care se primesc oferte sunt diferite față de contractul propriu – zis;
- Ofertantul are legături apropiate cu personalul responsabil cu achizițiile sau a participat la redactarea specificațiilor.

✓ **Manipularea specificațiilor**

Indicatori:

- Doar un singur ofertant sau foarte puțini ofertanți răspund la cererile de oferte;
- Există similitudini între specificații și produsele sau serviciile contractantului câștigător;
- Se primesc reclamații din partea celorlalți ofertanți;
- Specificațiile sunt semnificativ mai restrânse sau acoperă o sferă mai largă decât în cazul cererilor de ofertă anterioare;
- Specificații neobișnuite sau nerezonabile;
- Acordarea unui număr ridicat de contracte unui singur furnizor;
- Socializare sau contacte personale între personalul responsabil cu contractarea și ofertanți pe durata procedurii de atribuire;
- Cumparatorul definește un articol folosind denumirea uni mărci comerciale în locul unei descrieri generice fără să folosească sintagma *sau echivalent* sau fără să se justifice necesitatea prin prisma unei incompatibilități tehnice;

✓ **Divulgarea datelor referitoare la licitații**

Indicatori:

- Metode ineficiente de control al procedurilor de atribuire, reducerea nejustificată a termenelor legale;
- Oferta câștigătoare are un preț cu foarte puțin mai scăzut decât următoarea ofertă cu preț scăzut;
- Unele oferta sunt deschise în avans;
- Sunt acceptate oferte care depășesc termenul – limită;
- Ofertantul care depune oferta după expirarea termenului este câștigător;
- Toate ofertele sunt respinse, iar contractul este relucitate;
- Ofertantul câștigător comunică în privat cu personalul însărcinat cu contractarea (e-mail sau alte mijloace) în timpul perioadei de atribuire.

✓ **Manipularea ofertelor**

Indicatori:

- Reclamații din partea ofertanților;
- Metode de control deficiente și proceduri de licitație inadecvate;
- Indicii privind modificarea ofertelor după recepție;
- Anularea unor oferte pe motivul unor erori;
- Un ofertant calificat este descalificat din motive suspecte;
- Activitatea nu este re-licitată, deși numărul ofertelor primite a fost inferior minimumului necesar.

✓ **Atribuire nejustificate unui singur ofertant**

Indicatori:

- Atribuire în favoarea unui singur ofertant la prețuri superioare sau puțin inferioare plafoanelor de atribuire concurențială;
- Achiziții publice desfășurate anterior în condiții concurențiale au devenit neconcurențiale;
- Fragmentarea achizițiilor, pentru a evita plafonul de ofertare concurențială;

- Cererea de ofertă este transmisă unui singur furnizor de servicii

✓ **Fragmentarea achizițiilor**

Indicatori:

- Două sau mai multe achiziții consecutive și asemănătoare de la același contractant, situate imediat sub plafoanele de acordare concurențială sau sub limita de la care se efectuează investigații de către cadrele de conducere;
- Separarea nejustificată a achizițiilor, de exemplu contracte separate pentru manoperă și materiale, fiecare având o valoare inferioară plafoanelor de ofetare;
- Achiziții consecutive în valori situate imediat sub plafoane.

✓ **Combinarea contractelor**

Indicatori:

- Facturi similare prezentate pentru activități sau contracte diferite;
- Contractantul facturează mai mult de o activitate pentru aceeași perioadă de timp.

✓ **Stabilirea incorectă a costurilor**

Indicatori:

- Sume excesive sau neobișnuite percepute pentru forța de muncă;
- Sumele percepute pentru forța de muncă nu sunt reflectate de evoluția lucrărilor prevăzute de contract;
- Modificări evidente ale fișelor de pontaj;
- Nu se găsesc fișele de pontaj;
- Pentru aceleași costuri ale materialelor se percep sume în mai multe contracte;
- Costurile indirecte sunt facturate drept costuri directe.

✓ **Manipularea prețurilor**

Indicatori:

- Contractantul refuză/amână sau nu poate furniza documente justificative privind costurile;
- Contractantul furnizează documente incorecte sau incomplete;
- Informațiile privind prețul nu mai sunt valabile;
- Prețuri ridicate comparativ cu contracte similare, liste de prețuri sau medii la nivel de industrie.

✓ **Neîndeplinirea specificațiilor contractului**

Indicatori:

- Discrepanțe între rezultatele testelor și inspecțiilor, pe de o parte, și clauzele și specificațiile contractului, pe de altă parte;
- Absența certificatelor sau a documentelor de testare/inspecție;
- Calitate inferioară, activitate nesatisfăcătoare și număr mare de reclamații.

✓ **Facturi false, duble sau cu prețuri excesive**

Indicatori:

- Mărfuri sau servicii facturate nu se află în inventar sau nu pot fi localizate;
- Nu există confirmări de primire a unor bunuri sau servicii facturate;
- Comenzile de achiziție pentru unele bunuri sau servicii facturate sunt inexistente sau suspecte;
- Registrele contractantului nu indică finalizarea lucrărilor sau efectuarea cheltuielilor necesare;
- Prețurile de facturare, sumele, descrierile sau datele privind articolele depășesc sau nu corespund cu prevederile contractuale, comanda de achiziție, fișele de magazie, inventarul sau rapoartele de producție;
- Facturi multiple cu sumă, număr, date identice;
- Subcontracte în cascadă;
- Plăți în numerar;

- Plata către societăți off-shore.

✓ **Furnizori de servicii fictivi**

Indicatori:

- Furnizorul de servicii nu poate fi găsit în nomenclatoarele de societăți, pe internet, cu ajutorul motorului de căutare Google sau al altor motoare de căutare;
- Adresa furnizorului de servicii nu poate fi găsită;
- Adresa sau numărului de telefon ale furnizorului de servicii sunt incorecte;
- Este folosită o societate off-shore.

✓ **Substituția produsului**

Indicatori:

- Ambalaje neobișnuite sau generice: ambalajul, culorile sau forma diferă de norme;
- Discrepanța între aspectul așteptat și cel real;
- Numerele de identificare a produsului diferă de numerele publicate sau de cele de catalog ori de sistemul de numerotare;
- Număr de defecțiuni înregistrat în cadrul testelor sau în utilizare peste medie, înlocuiri anticipate ori costuri ridicate de întreținere și de reparație;
- Certificatele de conformitate sunt semnate de persoane necalificate sau neautorizate;
- Diferențe semnificative între costurile estimate și cele reale ale materialelor;
- Contractantul nu a respectat graficul lucrărilor, dar recuperează întârzierile cu rapiditate;
- Numere de serie atipice sau șterse: numerele de serie nu corespund sistemului de numerotate al produsului autentic;
- Numerele sau descrierile facturii sau ale obiectelor de inventar nu corespund datelor din ordinul de achiziție.

Principalele instituții cu atribuții de control:

- **Autoritățile de Management** - au structuri de control organizate în acest scop în cadrul acestora sau pot delega activități de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare organismelor intermediare care funcționează în cadrul unei instituții publice.
- **Autoritatea de Certificare și Plată – Ministerul Finanțelor Publice** - are obligația aplicării corecțiilor financiare, pe baza titlurilor de creanță emise de autoritățile competente.
- **Autoritatea de Audit** – realizează acțiuni de audit de sistem și audit de operațiuni. Comisia Europeană este informată cu privire la rezultatele acestor acțiuni prin intermediul raportului anual de control, care este însoțit de opinia de audit formulată la nivel de program operațional și vizează atât funcționarea efectivă a sistemului de management și control cât și legalitatea, realitatea și regularitatea cheltuielilor efectuate în cadrul programului de către beneficiari și declarate Comisiei Europene.
- **Departamentul pentru Luptă Anti-fraudă**
 - a) asigură și facilitează cooperarea între instituțiile naționale implicate în protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene în România, între acestea și Oficiul European de Luptă Antifraudă - OLAF și autoritățile publice relevante din celelalte state membre ale Uniunii Europene sau din state beneficiare de asistență financiară din partea Uniunii Europene;
 - b) efectuează sau coordonează acțiuni de control în vederea identificării neregulilor, fraudelor și altor activități ilicite în legătură cu gestionarea, obținerea și utilizarea fondurilor

europene și a celor de cofinanțare aferente, precum și a oricăror altor fonduri ce intră în sfera intereselor financiare ale Uniunii Europene, inclusiv a împrumuturilor și a garanțiilor acordate de Banca Europeană de Investiții;

c) efectuează sau coordonează acțiuni de control în vederea identificării neregulilor, fraudelor și altor activități ilicite ce aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii Europene în România prin diminuarea ilegală a resurselor proprii;

d) culege, analizează și prelucrează date și efectuează cercetări statistice în domeniul protecției intereselor financiare ale Uniunii Europene în România;

e) inițiază sau avizează proiecte de acte normative privind protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene în România;

f) elaborează și coordonează programe de perfecționare profesională și instruire în domeniul luptei antifraudă;

g) soluționează cererile de asistență administrativă, în calitate de unitate centrală, conform acordurilor de cooperare internațională, având ca obiect protejarea intereselor financiare ale Uniunii Europene la care România este parte;

- **Direcția Națională Anticorupție** - investighează și trimite în judecată cauzele cu fraude din fonduri europene în baza sesizărilor primite de la Departamentul pentru Lupta Anti-fraudă sau la sesizare din oficiu.
- **DG OLAF – Oficiul European de Luptă Anti-fraudă**

OLAF poate să realizeze:

- **investigații interne:** investigații administrative în cadrul instituțiilor și organismelor Uniunii Europene în scopul detectării fraudei, a corupției și a oricăror alte activități ilegale care afectează interesele financiare ale UE, inclusiv a abaterilor grave legate de îndeplinirea îndatoririlor profesionale
- **investigații externe:** investigații administrative în afara instituțiilor și organismelor Uniunii Europene, în scopul detectării fraudei sau a altor abateri comise de persoane fizice sau juridice. Cazurile sunt clasificate drept investigații externe în cadrul cărora OLAF furnizează majoritatea materialelor aferente.
- **coordonare:** OLAF contribuie la anchetele desfășurate de către autoritățile naționale sau alte organisme ale UE, prin facilitarea colectării și schimbului de informații și stabilirea de contacte
- **asistență juridică:** autoritățile competente ale unui stat membru sau ale unei țări terțe desfășoară o anchetă penală beneficiind de asistență din partea OLAF.

Contactele utile ale autorităților cu competențe în domeniu:

Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane

Adresă: Tower Center, Bd. Ion Mihalache, nr
15-17, Sector 1, București.
Tel: 0372614417, 0372614360
Fax: 0372.838.502
E-mail: posdru@fonduri-ue.ro
Website: www.fonduri-ue.ro/posdru

Organismul Intermediar Regional Nord-Est

Adresă: Bulevardul Republicii nr. 12, Piatra
Neamț, cod poștal 610005, Jud. Neamț
Tel: (+40 233) 231 950, 0233/23.19.56,
0233/23.19.57
Fax: (+40 233) 231 950, 0233/23.19.56,
0233/23.19.57
E-mail: office@fsenordest.ro
Website: www.fsenordest.ro

Organismul Intermediar Regional Sud-Est

Adresă: Piața Independenței nr. 1, etajele 3 și
5, Brăila, Jud. Brăila
Tel: (+40 239) 613 301, (+40 239) 610 749
Fax: (+40 239) 613 301
E-mail: office@fsesudest.ro
Website: www.fsesudest.ro

**Organismul Intermediar Regional Sud
Muntenia**

Adresă: Str. Portului nr. 2A, Călărași, Jud.
Călărași
Tel: (+40 242) 314 048, (+40 242) 314 042
Fax: (+40 242) 314 431
E-mail: oirposdrusm@fsesudmuntenia.ro
Website: www.fsesudmuntenia.ro

**Organismul Intermediar Regional Sud-Vest
Oltenia**

Adresă: Str. Traian Demetrescu nr. 14, Craiova,
Jud. Dolj
Tel: (+40 351) 442 203
Fax: (+40 351) 442 202
E-mail: office@oirsvfse.ro
Website: <http://www.oirsvfse.ro>

Organismul Intermediar Regional Vest

Adresă: Str. M. Kogălniceanu nr. 1, Timișoara,
cod poștal 300125, Jud. Timiș
Tel: (+40 256) 293 686
Fax: (+40 356) 080 248
E-mail: fsevest@oirposdru-vest.ro
Website: <http://www.oirposdru-vest.ro/>

Organismul Intermediar Regional Nord-Vest

Adresă: Bulevardul 21 Decembrie 1989, Nr.
58, etaj II, Cluj Napoca, Jud. Cluj
Tel: (+40 264) 402594, (+40 264) 403 054,
(+40 264) 402 592, (+40 264) 530 191, (+40
264) 402 593
Fax: (+40 264) 402 591, (+40 264) 530 191,
(+40 264) 402 592
E-mail: office@runv.ro
Website: www.runv.ro

Organismul Intermediar Regional Centru

Adresă: Str. Nicolae Titulescu nr. 10D, Alba
Iulia, cod poștal 510096, Jud. Alba Iulia
Tel: (+40 0358) 401 656
Fax: (+40 0358) 401 655
E-mail: posdru@oirposdrucentru.ro
Website: www.oirposdrucentru.ro

**Organismul Intermediar Regional București-
Ilfov**

Adresă: B-dul Carol I nr. 34-36, etaj 7, sector 2,
București
Tel: (+40 21) 319 12 80; (+40 21) 319 12 81
Fax: (+40 021) 313 42 43
E-mail: office@oiaposdrubi.ro
Website: www.oiaposdrubi.ro

Autoritatea de Management POR (AM POR)

Ministerul Dezvoltării Regionale și
Administrației Publice
Adresă: Str. Apolodor nr. 17, București,
Sector 5
Tel:(+40 37) 211 14 09
E-mail: info@mdrap.ro
Website: www.mdrap.ro

**Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-
Est (ADR Nord-Est)**

Adresă: Str. Lt. Draghescu nr. 9, Piatra Neamț,
județ Neamț, cod poștal 610125
Tel: 0233 224167
Fax: 0233 218071
E-mail: info@adnordest.ro
Website: www.inforegionordest.ro

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Est (ADR Sud-Est)

Adresă: Str. Anghel Saligny nr. 24, Brăila, județ Brăila, cod poștal 810118
Tel: 0339 401018
Fax: 0339 401017
E-mail: adrse@adrse.ro
Website: www.adrse.ro

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia (ADR Sud Muntenia)

Adresă: Str. General Constantin Pantazi, nr. 7A, cod poștal 910164, Călărași
Tel: 0242 331769
Fax: 0242 313167
E-mail: office@adrmuntenia.ro
Website: www.adrmuntenia.ro

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia (ADR SV Oltenia)

Adresă: Aleea Teatrului nr. 1, Craiova, județ Dolj, cod poștal 200402
Telefon: 0251 411869/0251418240/0251414904
Fax: 0351463966/0351463967
E-mail: office@adroltenia.ro
Website: www.adroltenia.ro

Agenția pentru Dezvoltare Regională Vest (ADR Vest)

Adresă: Str. Proclamația de la Timișoara nr. 5, Timișoara, județ Timiș, cod poștal 300054
Tel: 0256 491923,
Fax :0256 491981
E-mail: office@adrvest.ro
Website: www.adrvest.ro

Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Vest (ADR Nord-Vest)

Adresă: Sat Radaia, Comuna Baci, județ Cluj
Tel: 0264 431550
Fax: 0264 439222
E-mail: comunicare@nord-vest.ro
Website: www.nord-vest.ro

Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru (ADR Centru)

Adresă: Str. Decebal nr. 12, Alba Iulia, județ

Alba, cod poștal 510093
Tel: 0258 818616/int. 131
Fax: 0258 818613
E-mail: office@adrcentru.ro
Website: www.adrcentru.ro

Agenția pentru Dezvoltare Regională București Ilfov (ADR București Ilfov)

Adresă: 163-165 Mihai Eminescu Street, District 2, Bucharest
Tel: 021 313 80 99
Fax: 021 315 96 65
E-mail: contact@adrbi.ro
Website: www.adrbi.ro

Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Creșterea Competitivității Economice (AM POS CCE)

Ministerul Fondurilor Europene
Telefon: 0372 614 408
Fax: 0372 838 502
Website: <http://www.fonduri-ue.ro/poscce/>

Autoritatea de Management POS Mediu

Adresă: Calea Serban Voda, nr 30-32 (intrarea prin strada Principatele Unite), sector 4, București

Organismul Intermediar Bacău - Regiunea 1 Nord-Est

Adresa: Str. Oituz nr. 23, Bacău
E-mail: office.oi-BC@fonduri-ue.ro
Telefon: 021/300 63 82
Fax: 0234/515 501

Organismul Intermediar Galați - Regiunea 2 Sud-Est

Adresa: Str. Portului nr. 23, Galați
E-mail: office.oi-GL@fonduri-ue.ro
Telefon: 0236/325 325
Fax: 0236/325 515

Organismul Intermediar Pitești - Regiunea 3 Sud Muntenia

Adresa: Str. Craiovei nr. 32, Pitești
E-mail: office.oi-Pit@fonduri-ue.ro
Tel: 0248/211 433
Fax: 0248/211 435

Organismul Intermediar Craiova - Regiunea 4 Sud-Vest

Adresa: Str. Amaradia nr. 93-95, Craiova

E-mail: office.oi-Crv@fonduri-ue.ro
Telefon: 0251/598 170
Fax: 0251/598 170

Organismul Intermediar Timișoara - Regiunea 5 Vest
Adresa: Str. C Brediceanu, nr. 8, Timișoara
E-mail: office.oi-TM@fonduri-ue.ro
Telefon: 0256/486023
Fax: 0256/486018

Organismul Intermediar Cluj-Napoca - Regiunea 6 Nord-Vest
Adresa: Str. Minerilor nr. 47, Cluj Napoca
E-mail: office.oi-CJ@fonduri-ue.ro
Telefon: 0264 /418 714
Fax: 0264-481110

Organismul Intermediar Sibiu - Regiunea 7 Centru
Adresa: Str. Cristian, nr. 21, Sibiu
E-mail: office.oi-SB@fonduri-ue.ro
Tel./fax : 0269/211 512

Organismul Intermediar București - Regiunea 8 București-Ilfov
Adresa: Calea Șerban Vodă, nr. 30-32 (intrarea prin strada Principatele Unite), sector 4, București
Telefon: 021/315.77.17
Fax: 021/315.77.18
e-mail: simona.marin@fonduri-ue.ro

Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Transport
Adresa: Bulevardul Dinicu Golescu nr. 38 Sector 1, Cod poștal 010873, București
Telefon: 021/319.61.47
Fax: 021/319.61.78
Website: www.ampost.ro
E-mail: postransport@mt.ro

Autoritatea de Certificare și Plată – Ministerul Finanțelor Publice
Adresa: Strada Apolodor nr. 17, sector 5, cod 050741, București
E-mail pentru sesizări: nao@mfinante.ro

Autoritatea de Audit
Adresa: Str. Lev Tolstoi nr. 22-24, cod 011948, sector 1, București, România
Telefon: 004 021 3078 731
Fax : 004 021 3078 875

Departamentul pentru Lupta Anti-fraudă
Adresa: Bd. Regina Elisabeta, nr.3, sector 3, cod poștal 030015, București
Telefon: +40 21 318 11 85
Fax: +40 21 312 10 05
E-mail pentru sesizări: contact.dlaf@antifrauda.gov.ro

Direcția Națională Anticorupție
Adresa: Strada Știrbei Vodă 79-81, București 010106
Telefon: 021 312 1497
E-mail: anticoruptie@pna.ro

Oficiul European de Luptă Anti-fraudă
Adresa: OLAF - European Commission Rue Joseph II, 30, 1049 Bruxelles
Telefon: 32-2-298.82.51/32-2-299.62.96
E-mail: OLAF-FMB-SPE@ec.europa.eu
Formular on-line de sesizare a unei potențiale fraude către OLAF:
<https://fns.olaf.europa.eu/cgi-bin/disclaimer.cgi?p=q&lang=en>